

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg

Kære Retsudvalg.

D. 26. marts 2015

Det fremgår af en artikel i Berlingske forleden, at der tegner sig et politisk flertal for at give domstolene kompetence til at idømme fodlænke. I dag er kompetencen til at træffe bestemmelse om anvendelse af fodlænke henlagt til Kriminalforsorgen efter Straffuldbyrdelseslovens §§ 78a m.m. om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Det fremgår af artiklen, at Retsudvalget i den kommende uge skal afgive en beretning om forslaget.

Spørgsmålet om overførsel af kompetencen blev rejst på Dommerforeningens årsmøde i Kolding under et møde med Retsudvalget i oktober 2014. Spørgsmålet blev rejst af en dommer, der bemærkede, at domsmænd ofte undrer sig over, at retten kan tage stilling til betinget dom med og uden vilkår om samfundstjeneste eller ubetinget dom, men ikke til spørgsmålet, om den tiltalte skal idømmes fodlænke. Under den efterfølgende debat udtalte flere af ordførerne sig positive for overførsel af kompetencen fra Kriminalforsorgen til domstolene.

Dommerforeningen har aldrig haft anledning til at udtale sig mere principielt om spørgsmålet. Dommerforeningen har nu drøftet spørgsmålet på et bestyrelsesmøde i anledning af Berlingskes artikel.

Dommerforeningen medgiver, at det ikke ville være unaturligt, om retten kunne dømme til fodlænke på lige fod med, at retten i dag f.eks. kan dømme til samfundstjeneste.

Formanden, Østre Landsret, Bredgade 59, 1260 København K, tlf. 99 68 65 01
mikaelsjoberg@oestrelandsret.dk

Man skal imidlertid gøre sig en række forhold klart, inden man overfører kompetencen vedrørende fodlænke fra Kriminalforsorgen til domstolene som en del af dommen.

Den § 808 undersøgelse, der ligger til grund for rettens stillingtagen til eventuel betinget dom med vilkår om samfundstjeneste indhentes på meget kort tid og foreligger med få undtagelser til hovedforhandlingen. De undersøgelser, der ligger til grund for Kriminalforsorgens vurdering om en eventuelt fodlænkeordning, er af en ganske anden og meget mere indgående karakter med besøg blandt andet i hjemmet, på arbejdspladsen og en nøje kortlægning af den dømtes hverdag. Sådanne undersøgelser er i sagens natur tidskrævende og vil ikke kunne varetages af domstolene. Overfører man derfor kompetencen til at idømme fodlænke til domstolene, således at retten i forbindelse med domsafsigelsen også skal tage stilling til denne afsoningsform, skal man gøre sig klart, at de i forvejen hårdt kritiserede sagsbehandlingstider uvægerligt vil blive forlænget.

I dag finder overvejelser om en eventuel afsoning i fodlænke sted efter, at der er afsagt dom. En fodlænkeordning er kun relevant i de tilfælde, hvor retten har afsagt en ubetinget dom under 6 måneders fængsel. I de tilfælde, hvor retten kommer frem til at afsige en betinget dom med eller uden vilkår om samfundstjeneste, og i de tilfælde, hvor retten kommer frem til at idømme fængsel i mere end 6 måneder, er fodlænkeordningen uaktuel. For slet ikke at tale om de tilfælde, hvor retten kommer frem til at frifinde den tiltalte. Foretages fodlænkeundersøgelsen før, der er taget stilling til, hvilken sanktion den tiltalte skal idømmes, vil der derfor helt sikkert blive foretaget en række unødvendige undersøgelser. Disse omkostninger bør man også forholde sig til, ligesom en række sager vil blive forsinket unødigt.

Under et møde i Justitsministeriet den 19. januar 2015 i anledning af forslag til Folketingsbeslutning B 44 udtalte Dommerforeningen sig noget forbeholdent over for forslaget. Foreningen pegede på, at det vel ikke ville være unaturligt, at retten kunne tage stilling til afsoning i fodlænke, når den f.eks. kan tage stilling til, om en betinget dom skal følges op af forskellige vilkår, herunder samfundstjeneste. Omvendt pegede foreningen også på de forhold, der er omtalt oven for: Sagsbehandlingstiden ved domstolene vil blive forøget ganske betragteligt, hvis der først kan afsiges dom, efter at undersøgelsen om en fodlænkeordning er tilendebragt, og man vil komme til at foranstalte fodlænkeundersøgelser i en række tilfælde, hvor

fodlænke slet ikke vil komme på tale, nemlig i tilfælde af betinget dom, betinget dom med samfundstjeneste og i tilfælde, hvor retten idømmer mere end 6 måneders fængsel.

Hertil kommer, at bliver afsoning i fodlænke en del af straffens fastsættelse, vil dette medføre, at forholdets grovhed skal tages i betragtning, jf. straffelovens §§ 80 -82. Området for fodlænkeordningen er i dag ubetingede fængselsstraffe op til 6 måneders fængsel.

Det er naturligvis en politisk afgørelse, om der skal ske overførsel af kompetencen til at foranstalte afsoning i fodlænke fra Kriminalforsorgen til domstolene. Vi påtager os naturligvis opgaven, hvis det måtte ønskes, men før der træffes beslutning om en sådan overførsel, skal formen og indholdet vurderes nærmere. Der er så mange implikationer forbundet med at overføre fodlænkeordningen til domstolene, at jeg må henstille, at der iværksættes yderligere undersøgelser og vurderinger, eksempelvis i Straffelovrådet, inden der træffes en endelig beslutning.

Dommerforeningen deltager gerne i sådanne drøftelser.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg